

AMALGAMSKA ZALIVKA

KOMPOZITNA (BELA) ZALIVKA

Zobna zalivka

Zobna zalivka nadomesti manjkajoče zobno tkivo zaradi zobne gnilobe, obrabe ali poškodbe.

Zobozdravnik in pacient se dogovorita o načinu zdravljenja zob. V primeru, ko ostane zelo malo zobnega tkiva, se priporoča izdelava ustrezne zobne prevleke, ki v celoti prekrije zobni krn.

Veliko je dejavnikov, ki lahko vplivajo na estetski videz, vzdržljivost in življenjsko dobo zalivk. Redni pregledi pri zobozdravniku pripomorejo k zgodnjemu odkrivanju zobne gnilobe, imenovane karies, še preden se pojavijo težave.

POVZETEK IZ PRAVIL OBVEZNEGA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA:

28. člen

(1) Zavarovane osebe imajo pravice do storitev s področja zdravljenja zobnih in ustnih bolezni, in sicer:

1. pregled na zahtevo zavarovane osebe, vendar največ enkrat letno;
2. zdravljenje zob, njihovo polnjenje (plombiranje), nadgrajevanje, rentgenska diagnostika zobovja ali čeljustnic, zdravljenje vnetnih in drugih sprememb ustne sluznice ter oralnokirurške in maksilofacialne operativne storitve;
3. zobnoprostetični nadomestki, ki so opredeljeni s pravili;
4. kontrolni pregled šest mesecev po končanem konzervativnem ali zobnoprostetičnem zdravljenju.

112. člen

(1) Standardni materiali v zobozdravstveni dejavnosti so pri:

1. zalivkah v vidnem sektorju (oba sekalca in podočnik v posameznem kvadrantu) fosfatni in kompozitni materiali;
2. zalivkah v stranskem (transkaninem) sektorju amalgam;
3. pri vlitih zalivkah, prevlekah, kronah in mostičkih srebropaladijeve, zlatopaladijeve oziroma druge polžlahne zlitine, ki so najcenejše na tržišču. Pri tem šteje za standard dva grama kovine po členu, pri čemer ceno najcenejšega materiala določi upravni odbor ZZS ali po njegovem pooblastilu generalni direktor ZZS;
4. zobnih fasetah v prevlekah, kronah in mostičkih akrilat ali kompozitni materiali;
5. protezah akrilati in pri delnih snemnih protezah ulita kovinska baza iz kobalt kromove ali podobne zlitine.

(2) Standardni material za obturatorje je akrilat in mehko obstojna silikonska polimera, pri opornicah pa kovina za vlivno tehniko ali akrilat, odvisno od vrste in narave opornice. Pri snemnih ortodontskih aparatih je standardni material akrilat, pri fiksnih, pa konfekcijsko pripravljene kovinski in drugi elementi.

121. člen

(1) Trajnostna doba zobozdravstvenih storitev in pripomočkov teče od dneva opravljene storitve. Od tega dne do izteka garancijske dobe je izvajalec dolžan opraviti vsa morebitna potrebna popravila na svoj račun. Po izteku garancijske dobe krije stroške zamenjave in popravila ZZS.

- (2) Garancijska doba znaša za:
- zalivke 9 mesecev;
  - prevleke, krone, mostičke in proteze 1 leto.

Za zalivke na mlečnih zobeh pri predšolskih otrocih ni garancijske dobe.

(3) Stroške zamenjave ali popravila sme zaračunati ZZS le, če je prišlo do anatomskih ali funkcionalnih sprememb, ki so povzročile poškodovanje ali prelom pripomočka. Če je bil pripomoček poškodovan zaradi neustreznega ravnanja zavarovane osebe, krije vse stroške popravila oseba sama.

Zobne zalivke

Za dodatne informacije o zobeh, njihovi negi in možnostih zdravljenja, ki jih ponuja sodobna stomatologija, obiščite spletno stran www.zzs.si/moji_zobje

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Stomatološka sekcija, SZD

Zloženka je nastala v sklopu projekta "Za promocijo zdravja v letu 2010", ki ga je razpisal in finančno podprl ZZS, skupaj z ZD Maribor ob strokovni podpori Stomatološke sekcije Slovenije, Stomatološke fakultete v Beogradu, podjetja Ortotip in Zobni mojster. © ZZS, marec 2015.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

www.zzs.si

Zakaj je treba zobne zalivke zamenjati?

Zaradi obremenitev pri žvečenju se površina zalivke lahko obrabi, del zalivke okruši ali zalivka počni.

Špranja pri netesni obrobni zapori pa omogoča nastanek zobne gnilobe pod zalivko (sekundarni karies).

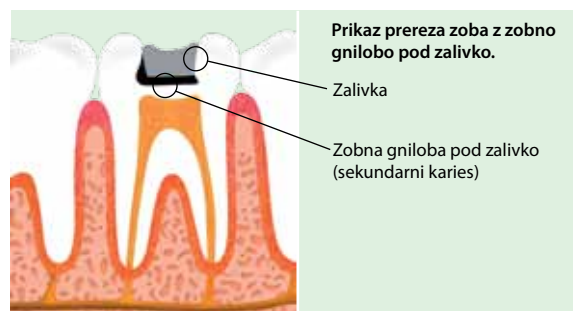
Zobna zalivka mora obnoviti grizno površino zoba in zatesniti stik zalivke s steno zobne kavitete, kar imenujemo obrobna zapora.

Kako zobozdravnik ugotovi, da je na zobu karies?

Med pregledom zobozdravnik natančno pregleda vse površine zob in preveri, če je površina nepoškodovana in nespremenjene barve glede na ostale zobe v zobni vrsti in/ali je zob boleč na dotik.

Ali je možno, da zobozdravnik zobne gnilobe ne vidi?

Da, to je možno. Zobna gniloba lahko nastane tudi pod zalivko. Take primere odkrije rentgensko slikanje zob.

Kaj vpliva na obstojnost zobnih zalivk?

- > Materiali v zalivki,
- > velikost zalivke,
- > kje in kako je zalivka vgrajena,
- > splošna ustna higiena in zdravje v ustih,
- > splošno zdravje pacienta,
- > stiskanje zob (ena od takšnih motenj je npr. bruksizem),
- > ocena tveganja za nastanek kariesa,
- > uporaba fluoridov.

Poškodovane zobne zalivke in tiste s slabo obrobno zaporo je treba zamenjati, da preprečimo ponovni pojav zobne gnilobe (sekundarni karies). Če tega ne upoštevamo, bo zdravljenje zahtevnejše, potrebno bo večje število obiskov pri zobozdravniku, zgodi pa se lahko tudi, da zob izgubimo.

Obstaja veliko število materialov za izdelavo zalivk (amalgam in kompozit sta najpogostejša), vendar pa je dokončna odločitev, kateri je najbolj primeren, odvisna od posveta med zobozdravnikom in pacientom.

Ali se vrtnanju v zob res ni moč izogniti?

Ne. Z zobno gnilobo zajeta zobna tkiva se ne morejo sama obnoviti. Nezdravljena zobna gniloba počasi napreduje proti zobni pulpi. Tako je potrebno del zoba, kjer se pojavi zobna gniloba, v prvi vrsti mehansko odstraniti.

Kakšne so posledice, če zobne gnilobe ne zdravimo?

Če zobne gnilobe ne zdravimo, lahko pride do vnetja zobne pulpe in posledično do odmrtja zoba. V tem primeru je potrebno koreninsko zdravljenje.

Katere zalivke so boljše, amalgamske ali bele/kompozitne?

Tu je stroka še vedno deljena. Dejstvo je, da so bele, kompozitne zalivke estetsko sprejemljivejše, vendar le pod pogojem usklajenih griznih stikov. Amalgamske zalivke so zalivke, ki sicer ne ustrezajo sodobni estetski stomatologiji, imajo pa daljšo življenjsko dobo, zaradi dobrih lastnosti materiala pa tudi boljšo obrobno zaporo.

Pomembno je:

- > **ščetkanje zob in dlesni 2x na dan, z zobno pasto, krožeče od dlesni proti zobni kroni;**
- > **čiščenje medzobnih prostorov z zobno nitko ali drugačnimi pripomočki;**
- > **redno obiskovati zobozdravnika, vsaj enkrat na leto.**